

slaget, at da en saadan almindelig Panik vilde medføre Tab og Ulykker i et ganske uberegneligt Omfang, bliver det offentliges Indgriben og Assistance en absolut Nødvendighed. Søndag Formiddag den 9. Februar enedes saa Finansministeren og de fem store Banker i København om en Overenskomst, og denne Overenskomst dannede Grundlaget for det Lovforslag, som jeg her har omtalt.

Den første Bank, der derefter kom i Vanskeligheder, var den saakaldte lille Laanekasse. Denne kunde heller ikke klare sine Forpligtelser, fordi den havde indladt sig i Engagementer, som ikke svarede til de Forudsætninger, under hvilke Banken var startet og var i Stand til at arbejde; men det viste sig dog, at den var solvent, saaledes at Staten ikke behøvede at yde direkte Støtte. Regeringen kunde klare Sagen ved at træde til med en Garanti overfor de Laan, som Nationalbanken kom til at yde den lille Laanekasse; Laanet blev givet gennem Bankkomiteen, som var blevet oprettet, og den lille Laanekasses Indskydere blev i 2 Aar sikret mod alle Eventualiteter.

Men det blev ikke den Gang ved København alene. Ligesom ved den nuværende Bankkrise viste det sig, at der ogsaa var Provsbanker, der havde Vanskeligheder. Først henvendte Nibe Bank sig til Regeringen om Hjælp. I denne Bank havde Direktøren taget alt, hvad der var, baade Aktiekapitalen og Reservecapitalen og Indskudene; han havde klaret det hele. — Indskudenes Størrelse var for øvrigt ikke store, idet Sparerne tilsammen kun havde ca. ½ Mill. Kr. staaende. Løgstør Bank havde en betydelig Sum, jeg tror ½ Million, staaende i Nibe Bank, og hvis Nibe Bank ikke fik Hjælp, vilde ogsaa Løgstør-Banken blive revet med over Ende. Men ikke nok med dette. Det viste sig, at det ogsaa var galt fat i Fredericia, hvor ogsaa baade Bankens Reservecapital og Aktiekapital og lidt til var tabt. I Fredericia var Forholdet dette, at Sparekassen var blandet sammen, hvad Ledelsen angik, med Banken, og hvis Banken gik i Stykker, vilde Sparekassen ogsaa være udsat for et Sammenbrud, idet Sparekassen havde gjort meget betydelige Indskud i Banken.

Jeg skal i denne Forbindelse minde om, hvad der er sket i Kerteminde Bank, som

jo er opført blandt de 7 Banker, der her skal have Statsstøtte. I Kerteminde har Sparekassens og Bankens Forretninger ogsaa været blandet sammen, saa vidt jeg kan se paa samme Maade, som man i sin Tid blandede Sparekassen og Banken i Fredericia sammen — og med samme Resultat. Nu skulde man jo vente, at man var blevet klog af Skade; men det synes ikke at være Tilfældet. Hverken Bankinspektøren eller Sparekasseinspektøren synes at have været i Stand til at overvåge Forholdene i Kerteminde paa en saadan Maade, at vi har kunnet undgaa Gentagelse af det, som skete i Fredericia i 1908. Jeg synes, der er Grund til at beklage dette; thi det var vitterligt for alle, som havde blot noget Kendskab til Bankens og Sparekassens Virksomhed i Kerteminde, at de to Institutioner lededes af de samme Mennesker, og i lange Tider har det for øvrigt ogsaa været en kendt Sag, at Banken i Kerteminde stod paa svage Fødder og havde indladt sig paa Forretninger, der før eller senere maatte føre til Vanskeligheder for Banken.

Følgen af, at der aabenbares saadanne Forhold i de her nævnte Provsengeinstitutter, var, at der maatte forelægges Lovforslag om at yde disse Pengeinstitutter Hjælp. Man begrunder dette Lovforslag med, at hvis man ikke træder hjælpende til, kan man befrygte, at Befolkningens Nervøsitet og Ængstelse overfor deres Bank- og Sparekasseinstitutter vil føre til, at der kræves Udbetalinger paa Steder, hvor disse ikke kan præsteres. Lovforslaget blev fremsat den 17. December 1908 og har Titelen: Forslag til Lov om yderligere Overtagelse af Garanti for forskellige Bankers Kreditorer af en bestemt Art. I dette Lovforslag bemyndiges Finansministeren til sammen med de 5 Hovedbanker paa Statskassens Vegne at overtage fuld Garanti for Beløb, der indestod paa Kontrabog eller Indlaansbevis i Aktieselskabet Den lille Laanebank her i København, som jeg allerede har nævnt, Aktieselskabet Banken for Nibe og Omegn og Aktieselskabet Fredericia Bank. Og samtidig bemyndiges Finansministeren til at tiltræde en Ordning, hvorved Løgstør Banks og Fredericia Sparekasses Fordringer henholdsvis paa Nibe Bank og Fredericia Bank garanteredes i det Omfang, som var fornø-